

GEORG RATZINGER

Prelat i katedralni zborovođa

Piše: Niko Luburić

Georg Ratzinger je rođen 14. siječnja 1924. godine u Pleiskirchenu kod Altöttinga u Bavorskoj. Vrlo brzo nakon njegova rođenja otac mu, činovnik zemaljskog redarstva, biva premješten u drugo mjesto. Tako je njegov mladi brat Joseph, sadašnji papa Benedikt XVI., rođen u Marktlu na Innu (Marktl am Inn). Konačno se cijela vjernička obitelj udomila u mjestu Aschau u blizini gradića Traunstein u Bavorskoj. Poodrasli Georg biva poslan 1935. na gimnaziju (danas osmogodišnju) u Traunstein i na Nadbiskupski seminar. Već je tu pokazao veliku volju za glazbom. Drugi svjetski rat prekinuo je daljnji razvoj tog nadarenog mladića. Radna služba i sudjelovanje u ratu, ranjavanje i kratko zarobljeništvo u Italiji ostavili su velik trag u životu Georga Ratzingera. Bio je slabog fizičkog izgleda. Jednom je o sebi duhovito izgovorio: "Da su bili svi tako 'junačni' kao ja sigurno bi izgubili rat već 1939." Nakon povratka u domovinu odlučuje se Ratzinger na studij teologije. Nakon završenog studija teologije, zajedno sa svojim bratom Josephom, biva 1951. zaređen za svećenika. Glazba ga je i nadalje zaokupljala. Na prijedlog Stolne uprave postaje kapelanom sveučilišne crkve *St. Ludwig* u Münchenu. To mu omogućuje studij na Visokoj glazbenoj školi u Münchenu koji završava u osam semestara. Nakon toga slijede

četiri semestra majstorskog razreda na istoj školi. Njegovi profesori, o kojima i danas govori s oduševljenjem, bili su katedralni orguljaš Wiesmaier, te Hübsch, Hüsch, Höller i Li Stadelmann, redom veliki glazbenici. Nakon završnog ispita vraća se Ratzinger u zavičajni grad Traunstein gdje postaje zborovođa u crkvi *St. Oswald*. Istovremeno podučava dječake glazbenog seminara gdje je i on nekad učio glazbenu ljestvicu i prvi puta svirao na klaviru.

Napokon, 1. siječnja 1964. godine ostvaruje se njegova davna želja. Regensburška Stolna uprava imenuje ga, na iznenađenje mnogih, nasljednikom Theobalda Schremsa (katedralnog zborovođe) koji je umro 17. studenoga 1963. Schrems je još za života zagovarao izbor Ratzingera za svog nasljednika. Rad s katedralnim zborom (*Regensburger Domspatzen – Regensburškim katedralnim vrapcima*) učinio mu se na početku mnogo lakšim. Ipak, zahvaljujući svom požrtvovnom radu i stručnosti ubrzo je sa zborom ostvario velike uspjehe i postigao zavidnu slavu. Za svoj predan i uspješan rad nagrađen je Saveznim odličjem za zasluge, Bavorskim odličjem za zasluge i mnogim nagradama za kulturu. Jedan od brojnih dokaza bogatog i značajnog rada i stvaralaštva sa zborom su mnogobrojne snimke na pločama njemačkog gramofonskog društva

(*Deutsche Grammophon Gesellschaft*) i snimke s EMI-podružnicom *Harmonia mundi* posljednjih godina rada sa zborom. A nebrojene snimke na televiziji i radiju pridonijele su omiljenosti zbora po svim stranama svijeta. Ovome treba dodati još oko 50 javnih nastupa godišnje u zemlji i inozemstvu.

Kao najveću poteškoću u radu sa zborom Ratzinger navodi stalnu izmjenu pjevača zbog glasovne promjene u godinama rasta. Unatoč godištima s brojčano slabim naraštajem nije dolazilo do smanjenja pjevača u zboru. To je potvrđivalo veliku privlačnost zbora u kojem su dječaci dio Katedralnih vrapaca i istovremeno polaznici poznate klasične gimnazije u Regensburgu.

Najveća priznanja koja je Georg Ratzinger dobio u radu s Katedralnim vrapcima bila su privatna primanja kod pape Pavla VI. 1965. i pape Ivana Pavla II. 1985., koncerti na putovanju po Skandinaviji u jubilarnoj godini zbora 1976., pozivi na značajne priredbe u Bonnu, kao npr. prigodom posjete engleske kraljice 1978. ili prigodom glavnog zasjedanja

ja NATO-a s američkim predsjednikom Ronaldom Reaganom 1981., te mnogi drugi značajni nastupi po Europi, Americi i Japanu. Osim svih tih obveza i putovanja, nikada nije bila prikraćena liturgijska služba u regensburškoj katedrali.

Pisati o Ratzingeru, voditelju *Regensburških katedralnih vrabaca*, bez mišljenja onih koji su s njim godina ma ustrajno i požrtvovno radili bilo bi nepotpuno i nedorečeno. Michael Hoffmann, bivši učenik klasične gimnazije, opisuje Ratzingera u jednom članku školskih novina za maturante 1983. na vrlo duhovit način: "Katedralni zborovođa, prelat Georg Ratzinger – tako glasi njegov službeni naziv – bio je čovjek, s kojim smo imali najviše zajedničkog rada za vrijeme našeg sudjelovanja u katedralnom zboru. Probe su uzimale najveći dio vremena zajedničkog rada. Kod toga smo upoznali mnoge strane našega zborovođe. U redovitim vremenskim razmacima pucala je klavirska sjedalica (zato što je često ustajao i sjedao), što je samo za krat-

ko vrijeme stvaralo željenu tišinu. (Tada bi se odmarali od probe). Potom bi se oglasio po deset puta isti zvuk na klaviru na napadni način, s kojim smo bili upozoreni kako glazbalo ima ispravnu intonaciju, a ne mi. A onda se sasulo mnoštvo upozorenja na nas, čiji je sadržaj imao mnogo sličnosti s Brehmsovom (poznati zoolog) knjigom iz životinjskog svijeta.

On nas je uvijek upozoravao. Kada smo kao novi pjevači po prvi put ušli u dvoranu 800, primio nas je s riječima: 'Ovdje će biti svaki dan jedan od vas iznesen u lijesu! (Vježbat ćete do iznemoglosti!).' Tako strašno ipak nije bilo, jer smo nakon svake probe ipak sami mogli prilaziti k lijesu... (To znači da su svi ostali živi).

Kroz probe i vježbanja dobiveni umjetnički doživljaj bio je ujedno i glazbeni. Isto tako nije bilo razlike između nastupa u jednoj maloj i slabo posjećenoj crkvi i nastupa u prepunoj katedrali. Poslovna spretnost bila je za našeg zborovođu strana riječ. (Nije nikada trgovao sa svojim nastupima).

Još nekoliko misli o 'ne-glazbeniku' Georgu Ratzingeru: On je vrlo pozoran slušatelj, kao i zanimljiv pripovijedač. Za razliku od proba sa zborom, on pokazuje u razgovoru s ljudima svoje vrline u skromnosti i povučenosti. Za teškoće drugih ima uvijek otvoreno uho i često riječ pomoći. Šaliti se znade vrlo iskusni pripovijedač doskočica kod svake zgodne prilike. Za sljedeće godine svako dobro zborovodi i čovjeku Ratzingeru!" (Regensburger Bistumsblatt, 1989, Nr. 2, Seite 17).

Georg Ratzinger je bio i skladatelj. Skladao je velik broj glazbenih djela. Za Svetu godinu 2000. skladao je

prikladnu Misu *L'anno santo*, koja je bila praižvedena u regensburškoj stolnoj crkvi prigodom svečane nedjeljne Svete Mise. Premda ju je skladao u starijim godinama, glazbenici su joj dali visoku ocjenu.

Za njegov osobit doprinos crkvenoj glazbi podijelio mu je 1999. godine Institut za crkvenu glazbu Papinskog svučilišta u Rimu naslov počasnog doktora (Doctor honoris causa). Tom prigodom u zahvalnom govoru iznio je svoju privrženost klasičnoj glazbi te branio mišljenje kako svjetovni melos ne smije imati utjecaja na crkvenu glazbu.

Točno prije dvanaest godina predao je Georg Ratzinger vođenje *Regensburških katedralnih vrabaca* mlađem glazbenom nasljedniku. S 82 godine on sada živi u staroj gradskoj jezgri Regensburga, u zgradi Zaklade Svetog Ivana Krstitelja i Evanđelista, između baroknih kapelica i prodavaonica kruha i peciva, gdje se stranci šeću razgledavajući barokne i rokoko zgrade i crkve, a časne sestre na dvokolicama starijih godišta pokušavaju naći prolaz između mnoštva prolaznika. Svaki dan u sedam sati ujutro Georg Ratzinger slavi sa šestoricom starijih svećenika, isto u mirovini, Svetu Misu. Zbog slabog vida, može samo koncelebrirati kod Svete Mise. U njegovoj sobi visi na zidu slika pape Ivana Pavla II. s posvetom: "Gospodinu Georgu Ratzingeru, ravnatelju katedralnog zbora, u znak priznanja njegovih zasluga za crkvenu glazbu, s mojim osobnim apostolskim blagoslovom." Ali i slika njegova brata Josepha, sadašnjeg pape Benedikta XVI., na kojega je jako ponosan.

